

REGIONRÅDET FOR HALLINGDAL

Torpomoen 27

3579 Torpo

info@hallingdal.no

Dato:	10.06.2026
Vår ref.:	KA/MF

INTERKOMMUNALT PLANKONTOR I HALLINGDAL

Et strategisk virkemiddel for å sikre framtidig kompetanse, kapasitet og samfunnsutvikling.

Innledning

Hallingkonsult utarbeidet i 2024 et «forprosjekt», Interkommunalt plankontor – Hallingdal (1.9.2024), som ble oversendt Regionrådet for Hallingdal. Utgangspunktet var bl.a. *Strategisk plan for Hallingdal* som legger til grunn at kommunene skal samarbeide om fagområder der det er krevende å opprettholde sterke fagmiljøer hver for seg. Sitat: «Fortløpende vurdere kva fagmiljø og kva tenester som bør/må samarbeide tettare for å bedre kvalitet, økonomi eller redusere sårbarheit og styrke beredskap».

Felles plankontor har ved flere anledninger vært drøftet uten at det har ført til noen nærmere vurdering. Vi registrerer også at Nesbyen arbeiderparti i en interpellasjon (mai 2026) tar opp spørsmålet om felles planavdeling i Hallingdal.

Som arealplanleggere i Hallingkonsult har vi i flere år ment at et felles plankontor for Hallingdal fortjener å bli vurdert. Og blir gjerne med på en videre samtale.

Vi vil presisere at dette er et idéutkast som på ingen måte er uttømmende. Vi har i denne omgang ikke vurdert organisering, bemanning og økonomi.

1. Bakgrunn

Hallingdal står overfor et utfordringsbilde som gjør det aktuelt å vurdere nye former for interkommunalt samarbeid innen planområdet. Bakgrunnen er et økende behov for robuste fagmiljøer innen planlegging og samfunnsutvikling. Små fagmiljøer, økende krav til spesialisert kompetanse,

utfordringer knyttet til rekruttering og stadig mer komplekse planoppgaver gjør at den enkelte kommune i framtida kan få utfordringer med å opprettholde nødvendig kapasitet alene.

Dette notatet er et innspill til Regionrådet for Hallingdal om å sette i gang et forprosjekt som vurderer etablering av et interkommunalt plankontor.

Hovedbudskapet er at et interkommunalt plankontor ikke først og fremst bør sees som et effektiviseringstiltak, men som et strategisk grep for å sikre tilgang på arbeidskraft, spesialisert kompetanse og økt gjennomføringsevne. Det vil og kunne være et strategisk virkemiddel for å styrke generalistkommunen og kommunenes rolle som samfunnsutviklere.

2. Hvorfor et interkommunalt plankontor nå?

2.1 Generalistkommunen under press

Den norske generalistkommunemodellen møter stadig større krav til kvalitet, kompetanse og gjennomføringsevne. Økende krav til lovoppfyllelse, større forventninger til kommunenes rolle som samfunnsutvikler og stadig mer komplekse planprosesser gjør det vanskeligere å opprettholde tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i små fagmiljø. Mer forpliktende interkommunalt samarbeid kan være et virkemiddel for å styrke – ikke svekke – generalistkommunen.

2.2 Framtidig arbeidskraft

Bakgrunnen for at regjeringen opprettet Kommunekommisjonen (våren 2025) er todelt. Det blir færre yrkesaktive og flere eldre. Mange kommuner sliter allerede med å rekruttere nok folk med riktig utdanning. Her skal Kommunekommisjonen vurdere utfordringsbilde og aktuelle tiltak/løsninger. Kommunekommisjonen skal også foreslå endringer i statens styring av kommunesektoren, som legger til rette for god ressursbruk, fleksibel bruk av personell og effektiv oppgaveløsning.

Kommunekommisjonens arbeid ([NOU 2026:1](#)) peker på at tilgang på arbeidskraft vil være en av kommunesektorens største utfordringer i årene som kommer.

Distriktskommuner vil møte særlig store utfordringer knyttet til rekruttering og stabilisering av høyt utdannet arbeidskraft.

For Hallingdal vil dette blant annet kunne gjelde:

- samfunnsplanleggere
- arealplanleggere
- GIS-spesialister
- planjurister
- klima- og miljøkompetanse
- beredskapskompetanse

Et større regionalt fagmiljø kan bidra til mer attraktive arbeidsplasser og bedre karrieremuligheter.

2.3 Planfaget blir mer spesialisert

Kommunal planlegging omfatter i dag langt mer enn tradisjonell arealforvaltning. Kommunene må bl.a. håndtere:

- klima og klimatilpasning
- naturmangfold
- villrein og fjellforvaltning
- samfunnssikkerhet og beredskap
- energi og grønn omstilling
- digital planforvaltning
- GIS og geodata
- arealregnskap
- juridiske problemstillinger
- prosjekt- og prosessledelse.

Det vil være krevende for hver enkelt kommune å bygge opp tilstrekkelig spesialkompetanse på alle disse områdene.

3. Hallingdal, utfordringsbilde

Hallingdal er en funksjonell bo-, arbeids- og serviceregion. Det betyr at kommunene i Hallingdal henger tett sammen i hverdagen og fungerer som ett samlet område for bosetting, arbeid og tjenester.

Kommunene har mange felles utfordringer knyttet til bl.a.:

- reiseliv
- fritidsbebyggelse
- villrein og fjellområder
- boligbygging

- næringsutvikling
- klima
- vannforvaltning
- beredskap
- samferdsel

Mange av disse utfordringene stopper ikke ved kommunegrensene. Et interkommunalt plankontor kan styrke Hallingdals evne til å møte disse utfordringene gjennom et mer helhetlig planarbeid.

4. Erfaringer fra andre regioner

Det er i Norge flere interkommunale plankontor og flere er under vurdering. Vi tar her med to plankontor som eksempler. Disse kan sammenlignes med Hallingdal ift. areal, antall kommuner og innbyggere.

Interkommunalt plankontor for Midt-Troms

Dette plankontoret har ansvar for utarbeidelse og rullering av kommuneplanene i samarbeidskommunene, samt en rekke andre planoppdrag for de samme kommunene. I tillegg har plankontoret egne prosjekt knyttet til interkommunal beredskap og bærekraft. I de 5 samarbeidskommunene er det om lag 21 000 innbyggere.

Nord-Troms Plan og Eiendom

Nord-Troms Plan og Eiendom er et interkommunalt samarbeid mellom 6 kommuner med om lag 15 000 innbyggere. Kontoret har som oppgave å samle og styrke planarbeidet i regionen, skape attraktive arbeidsplasser samt levere tjenester av høy kvalitet.

5. Nasjonale utviklingstrekk og politiske føringer

5.1 Kommunenes rolle som samfunnsutvikler

Nasjonale utredninger og strategier peker mot behovet for sterkere fagmiljøer og mer fleksibel bruk av kompetanse. Regjeringen legger økende vekt på at kommunene skal være aktive samfunnsutviklere. Dette krever sterkere kompetansemiljøer og bedre evne til langsiktig planlegging.

Erfaringer viser at interkommunalt samarbeid kan:

- redusere sårbarhet
- styrke fagmiljøene
- øke arbeidsplassens attraktivitet

- forbedre kvaliteten
- redusere behovet for ekstern konsulentbruk

KS og Distriktssenteret viser til at interkommunalt samarbeid kan bidra til å redusere sårbarhet og bygge robuste kompetansemiljøer.

Regjeringens strategi for småbyer og større tettsteder legger vekt på at kommunene skal være sterke samfunnsutviklere og at regionale samarbeid kan være et viktig virkemiddel.

6. Hva kan et interkommunalt plankontor bidra med?

Hovedformål

Å styrke kommunenes planfaglige kapasitet og gjennomføringsevne.

Eksempler på oppgaver:

Styrket planfaglig kapasitet

- kommunal planstrategi
- kommuneplanens samfunnsdel
- kommuneplanens arealdel

Felles utviklingsoppgaver

- GIS og geodata
- planregister
- kunnskapsgrunnlag
- regionale analyser
- medvirkning

Faglig støtte

- planprosesser
- juridiske vurderinger
- prosjektledelse
- dialog med regionale og statlige myndigheter

7. Risiko og kritiske suksessfaktorer

For å lykkes vil det være viktig å være bevisste på mulige utfordringer og kritiske suksessfaktorer som:

Utfordringer

- sikre lokal politisk styring
- avklare oppgavefordeling
- rettferdig kostnadsfordeling
- ivareta lokalkunnskap
- sikre tillit mellom kommunene

Kritiske suksessfaktorer

- tydelig mandat
- god politisk forankring
- gradvis innføring
- lokale kontaktpunkt
- regelmessig evaluering

8. Samlet vurdering

Våre erfaringer og vurderinger viser at Hallingdal står overfor de samme utfordringene som mange andre distriktsregioner.

Økende krav til spesialisert kompetanse, knapphet på arbeidskraft og små fagmiljøer tilsier at kommunene bør vurdere mer forpliktende samarbeid.

Et interkommunalt plankontor vil kunne:

- styrke kvaliteten
- redusere sårbarheten
- forbedre rekrutteringen
- gi bedre ressursutnyttelse
- styrke Hallingdal som utviklingsregion

Et interkommunalt plankontor bør vurderes som et strategisk virkemiddel for å sikre:

- tilgang på framtidig arbeidskraft
- robuste fagmiljøer
- spesialisert planfaglig kompetanse

- høy kvalitet i planarbeidet
- økt gjennomføringsevne
- sterkere regional utviklingskraft

9. Veien videre

For Hallingdal handler det kanskje mest om å organisere samarbeidet slik at kommunene også i framtida kan ivareta rollen som generalistkommuner og aktive samfunnsutviklere i en tid preget av:

- knapphet på arbeidskraft
- økende behov for spesialisert kompetanse
- større krav til gjennomføring
- økende forventninger til kommunenes rolle som samfunnsutviklere

Vi vil anbefale at det igangsettes et arbeid med et forprosjekt som utreder etablering av et interkommunalt plankontor for Hallingdal.

Hallingdal, 10. juni 2026

Kinga Anderdal

Senior arealplanlegger

Mari Frøysok

Arealplanlegger/landskapsarkitekt MNLA